

Керівні принципи міжнародного захисту: Процедури пов'язані з дітьми без супроводження дорослих, які звертаються за отриманням статусу біженця УВКБ ООН, Женева, лютий 1997

Виконавчий висновок

Основні принципи

Основним і керівним принципом у захисті та піклуванні про дитину є принцип "захисту її основних інтересів". Дитина, розлучена з сім'єю, повинна отримувати систематичну, багатосторонню й комплексну допомогу та захист.

Визначення

Дитиною, розлученою з сім'єю, є особа, що не досягла вісімнадцятирічного віку, окрім випадків, коли Закон, що застосовується щодо неї передбачає настання статусу повноліття раніше, ніж це передбачено загальними нормами, а також за винятком випадків коли "дитина, розлучена з обома батьками, і не перебуває під опікою повнолітньої особи, якій за законом або за звичаєм надана відповідальність опіки над цією дитиною".

Доступ на територію держави

Зважаючи на незахищеність дитини, розлученої з сім'єю, їй не може бути відмовлено у в'їзді на територію держави, у разі, якщо вона шукає притулку.

Ідентифікація і початкові дії

Керівництво портів в'їзду в країну повинно вжити необхідних заходів для того, щоб впевнитися у правильній ідентифікації особи дитини, розлученої з сім'єю, що прибуває до країни, на засадах пріоритетності.

Діти, розлучені з сім'єю, повинні бути зареєстровані шляхом проходження інтерв'ю. Швидке надання реєстраційних документів дає змогу впевнитися у тому, що вжиті заходи для забезпечення основних інтересів дитини.

Одразу ж після виявлення особи дитини, розлученої з сім'єю, їй повинен бути призначений куратор або опікун. Куратор або опікун повинен мати необхідну кваліфікацію і досвід по догляду за дитиною, для того, щоб впевнитися у захищеності інтересів дитини та у тому, що його/її потреби будуть належним чином задоволені.

Початкове інтерв'ювання дитини з метою отримання інформації особистого та соціального характеру повинно бути проведене одразу ж по її прибутті на територію держави та шляхом застосування методів, що відповідають її віковому рівню розвитку.

Бажано, щоб інтерв'ювання дітей, розлучених з сім'єю, проводилося висококваліфікованими особами, що отримали спеціальну підготовку з питань біженців та дітей. Крім того, така підготовка необхідна і

перекладачам, що беруть участь у інтерв'ю.
В усіх випадках, погляди та побажання дітей повинні бути встановлені та враховані.

Доступ до процедур отримання притулку

Діти повинні мати право можливості отримання притулку, незважаючи на їх вік.

Тимчасова допомога і захист дітей, що шукають притулку

Діти, що шукають притулку, особливо, якщо вони розлучені з сім'єю, мають право на отримання спеціальної допомоги та захисту.

Діти, що шукають притулку, не можуть бути затримані або заарештовані, це особливо стосується дітей, що були розлучені з сім'єю.

Визначення статусу біженця

Зважаючи на вразливість дітей та на їх особливі потреби, дуже важливим є те, щоб звернення дитини за наданням їй статусу біженця було визнано пріоритетним, та щоб було зроблено все можливе для того, щоб рішення було вчасним та справедливим.

Оскільки дитина юридично не має всього обсягу прав, щоб самостійно звертатися за наданням притулку, її права і обов'язки повинна представляти повнолітня особа, яка повноцінно проінформована щодо деталей справи цієї дитини, та яка буде захищати її інтереси.

Інтерв'ю з приводу надання особі статусу біженця повинно проводитися окремо підготовленими кваліфікованими спеціалістами.

Звернення таких осіб повинні бути розглянуті щонайшвидше.

Під час дослідження фактичних обставин скарги дитини, розлученої з сім'єю, основну увагу необхідно звернути на ряд обставин: рівень розвитку дитини, його/її можливе знання ситуації у країні походження, та їх юридичне значення для отримання дитиною статусу біженця, а також його/її особлива вразливість.

Визначення допустимого рішення

Якщо дитині надається притулок або дозвіл на перебування у країні на гуманітарних засадах, можливими допустимими рішеннями можуть бути часткова інтеграція або переселення у третю країну, як правило на засадах об'єднання сім'ї.

У випадку, якщо було прийнято рішення про недостатність підстав для надання дитині притулку, шляхом надання статусу біженця або її перебування на гуманітарних засадах, одразу за затвердженням рішення про відхилення звернення дитини, необхідно здійснити доцільну оцінку рішення для захисту інтересів цієї дитини.

Визначення найбільш прийняттого рішення вимагає врахування і оцінки всіх аспектів справи. Така діяльність може бути здійснена шляхом встановлення багатопрофільної групи експертів, яка б займалася переглядом відповідних справ та давала рекомендації для забезпечення

захисту прав дітей.

Застосування допустимого рішення

Визнаючи надмірну вразливість дітей, розлучених з сім'ями, необхідно докладати усіх можливих зусиль для того, щоб рішення щодо них приймалися та виконувалися невідкладно.

Як тільки дитину буде визнано біженцем або їй надано право залишатися на гуманітарних засадах, вона повинна бути розміщена у відповідних центрах на довгострокове проживання.

У разі, якщо репатріацію визнано найбільш допустимим надійним рішенням по справі, повернення не може бути здійснено до моменту, поки відповідальний за повернення опікун, батьки, інші родичі, державна установа, опікунська установа країни походження не погодяться та не підтвердять бажання і можливість взяти на себе відповідальність за піклування та захист дитини.

Необхідно вжити особливих заходів для забезпечення спеціального консультування дитини, яка повинна бути повернена.

Треба дослідити можливість використання експертизи міжнародних агенцій для ініціювання контактів та встановлення допомоги для родини конкретної дитини.

Співпраця і координація

Процес, про який йшлося вище потребує обміну інформацією та зв'язків між організаціями та особами, які займаються даною проблемою. Тісна співпраця різних урядових структур, спеціалізованих організацій та посадових осіб є ключовою у здійсненні ефективної діяльності.